

Врз основа на член 27 став (1) од Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија“ број 43/12 и 145/12), министерот за здравство донесе

У П А Т С Т В О
ЗА ПРАКТИКУВАЊЕ НА МЕДИЦИНА ЗАСНОВАНА НА ДОКАЗИ ПРИ
АЛЕРГИЈА НА ЛАТЕКС

Член 1

Со ова упатство се пропишува начинот на дијагностицирање, третман и прогилаксија на алергија на латекс.

Член 2

Начинот на дијагностицирање, третман и прогилаксија на алергија на латекс е даден во прилог, кој е составен дел на ова упатство.

Член 3

Здравствените работници и здравствените соработници ја вршат здравствената дејност на дијагностицирање, третман и прогилаксија на алергија на латекс по правило согласно ова упатство.

По исклучок од став 1 на овој член, во поединечни случаи по оценка на докторот може да се отстапи од одредбите на ова упатство, со соодветно писмено образложение за причините и потребата за отстапување и со проценка за натамошниот тек на дијагностицирањето, третманот и прогилаксијата, при што истото од страна на докторот соодветно се документира во писмена форма во медицинското досие на пациентот.

Член 4

Ова упатство влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 07-6452/2

3 декември 2012 година

Скопје

МИНИСТЕР

Никола Тодоров

АЛЕРГИЈА НА ЛАТЕКС

МЗД Упатство
5.10.2009

- Основни правила
- Етиологија и епидемиологија
- Фактори што ја тригерираат алергиската реакција
- Симптоми
- Ризични групи
- Вкрстени реакции со банана и друго овошје
- Дијагноза
- Третман и профилаксија
- Поврзани извори
- Референци

ОСНОВНИ ПРАВИЛА

- Посомневај се на алергија на латекс кај индивидуи со симптоми, кои им се јавуваат од гумани ракавици, кондоми, балони, бебешки играчки или од инструменти што содржат латекс.
- Секој пациент што има закажана хируршка интервенција треба да се праша за евентуални симптоми од ракавици, кондоми и од балони.

ЕТИОЛОГИЈА И ЕПИДЕМИОЛОГИЈА

- Алергијата на латекс е брза реакција (тип 1) на протеините од дрвото од кое се вади латексот. Одложена (тип 4) реакција се јавува од хемикалиите што се додаваат во природниот гумен латекс и се нарекуваат алергија на гума.
- Околу 0,1 процент од популацијата и 3-10 проценти од медицинскиот персонал страда од алергија на латекс.

ТРИГЕРИРАЧКИ ФАКТОРИ ЗА ПОЈАВА НА АЛЕРГИСКА РЕАКЦИЈА

- Хируршки ракавици, истражувачки или ракавици во домаќинството
- Катетери
- Радиографски балони (на пример бариумска клизма)
- Манометриски балони (одн., при инвестиација на езофагусот)
- Стоматолошки инструменти
- Гумените делови на апаратот за притисок и цревата на стетоскопот, кои можат да ги контаминираат рацете и да се пренесат на лицето.
- Играчки од гума и балон
- Кукли
- Кондоми
- Гумени завои
- Гумени ленти
- Туби за интубација
- Маска за анестезија

СИМПТОМИ

- Најтешките реакции, обично, се предизвикани од директниот контакт на латексот со слузниците за време на операцијата, породувањето и различните ивистигациски процедури. Контактот со кожата е опасен во случај на егзема.
- Локализирана или генерализирана уртикарија и јадеж.
- Егзема на рацете
- Конјунктивитис
- Ринитис
- Астма
- Анафилактичка реакција

РИЗИЧНИ ГРУПИ

- Пациенти со атопија или со егзема на рацете
- Чести операции (посебно кај деца) (на пример, спина бифида)
- Медицински персонал, посебно докторите и сестрите од салите за операција, стоматолозите
- Лица што користат ракавици од гума за дома
- Деца што страдаат од алергија на храна

ВКРСТЕНА РЕАКЦИЈА СО БАНАНИ И СО ДРУГО ОВОШЈЕ

- Вкрстена реакција на овошје и на зеленчук (банана, авокадо, киви, костен, суров компир, тиквички, модар патлиџан, диња, манго, тапиока, репка) е опсервирана кај пациенти со алергија од латекс. Треба да се распрашате за симптомите на пациентите.

ДИЈАГНОЗА

- Се базира на кожен prick тест
- РАСТ (радиоалергосорбент тест) не е специфичен и сензитивен
- Тестот на експозиција (кожа, пулмо) се прави во специјализирани клиники

ТРЕТМАН И ПРОФИЛАКСИЈА

- Да се избегнуваат производите што содржат природен латекс
 - Персоналот што работи во иста околина треба да носи нискоалергени ракавици бидејќи алергените од природниот латекс се шират во воздухот со помош на контаминираната пудра од ракавиците
 - Персоналот што е подложен на алергии треба да носи хипоалергени ракавици ако немаат симптоми, во секој друг случај треба да се користат ракавици што не се од природна гума или ракавици од винил.
- Здравствениот персоналот мора да користи ракавици без латекс ако пациентот има алергија на латекс
- Проверете кај снабдувачите каква алтернатива имаат за ракавици што не содржат латекс.

ПОВРЗАНИ ИЗВОРИ

7.6.2007

Литература

Види литература во истоименото упатство на web сајтот на Министерството за здравство на Република Македонија www.moh.gov.mk

Автори:

This article is created and updated by the EBMG Editorial Team

Article ID: rel00430 (014.005)

© 2012 Duodecim Medical Publications Ltd

Authors:

Kaija Lammintausta

Article ID: ebm00298 (014.005), ©

2012 Duodecim Medical Publications Lt

РЕФЕРЕНЦИ

1. Palosuo T, Reinikka-Railo H, Kautiainen H, Alenius H, Kalkkinen N, Kulomaa M, Reunala T, Turjanmaa K. Latex allergy: the sum quantity of four major allergens shows the allergenic potential of medical gloves. Allergy 2007 Jul;62(7):781-6. [PubMed](#)
1. **EBM Guidelines, 5.10.2009, <http://www.ebm-guidelines.com>**
2. **Упатството треба да се ажурира еднаш на пет години.**
3. **Предвидено следно ажурирање до октомври 2014 година.**